

Vasikoiden väkirehuruokinta

Arto Huuskonen

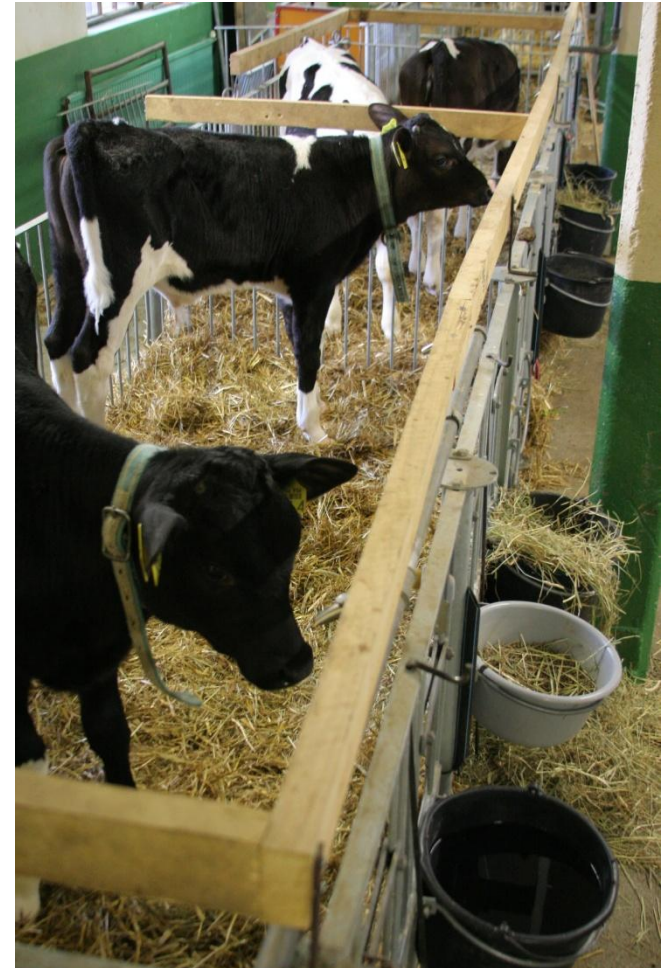
MTT, Kotieläintuotannon tutkimus, Ruukki

Kestävä karjatalous -hanke. Loppuseminaari 16.12.2014. Hotelli IsoValkeinen, Kuopio.

Tässä esityksessä

Kesto-hankkeen tulokset

- Kirjallisuusselvitys
- Ruokintakoe

KESTOVASIKKA -tuloksia Kestävä karjatalous -hankkeen vasikkatutkimuksista

Julkaisun pysyvä osoite:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-487-573-8>

Vasikoiden väkirehuruokinta - kirjallisuusseelvitys

- Tarkoituksena kerätä tutkimustietoa eri väkirehuvaihtoehtojen vaikutuksista tuotokseen ja terveyteen.
- Tasapainoisen ruuansulatuskanavan kehittymisen kannalta vasikan dieetin tulee sisältää hyvin sulavia väkirehuja, joista muodostuu runsaasti haihtuvia rasvahappoja.
- Erityisesti propioni- ja voihapolla on osoitettu olevan merkittävä vaikutus pötsin kehittymiseen.

Vasikoiden väkirehuruokinta - kirjallisuusselvitys

- Pötsi kehittyy nopeammin ja tehokkaammin runsaasti tärkkelystä ja vähän kuitua sisältävillä alkukasvatusrehuilla kuin vähän tärkkelystä ja runsaasti kuitua sisältävillä rehuilla.
- Perinteisesti vasikoiden alkukasvatusrehuissa onkin runsaasti hyvin sulavaa tärkkelystä. Tärkkelyksestä muodostuu runsaasti lyhytketjuisia rasvahappoja, jotka stimuloivat pötsin kehitystä syntymästä aina vieroitukseen asti.
- Toisaalta rehustuksen runsas tärkkelyspitoisuus ja haihtuvien rasvahappojen muodostuminen voi laskea pötsin pH:ta ja aiheuttaa vasikalle happaman pötsin. Sopeutuminen pH:n vaihteluihin?

Vasikoiden väkirehuruokinta - kirjallisuusselvitys

- Parhaimmat tulokset näytetään saavutettavan kuivatuilla viljapohjaisilla vasikkastarttereilla.
- Sokeria sisältävien komponenttien lisäys tulisi olla korkeintaan noin 5–10 % kuiva-ainesisällöstä.
- Melassin hyöty on hienojen partikkeleiden sitominen ja maittavuuden lisääntyminen.
- Melassia ei kuitenkaan todennäköisesti kannata lisätä vasikkarehuihin enemmän kuin noin 5–10 %.

Vasikoiden väkirehuruokinta - kirjallisuusseelvitys

- Vasikoiden rehuihin lisätyistä probiooteista (erilaiset bakteerit ja hiivat) löytyy kirjallisuudesta vaihtelevia tuloksia.
  - Monissa tutkimuksissa on havaittu vasikoiden terveyttä ja tuotantoa parantavia vaikutuksia.
  - Probiootit voivat helpottaa ruuansulatuskanavan mikrobiflooran kehittymistä haluttuun suuntaan.
  - Probioottien tarjoamisella on erityinen hyöty, jos tuotanto-olosuhteet ovat haasteelliset.
- Tämän vuoksi on todennäköistä, että suomalaisissa tuotanto-olosuhteissa ei ole saavutettavissa kaikkia niitä hyötyjä, joita probioottien käytöstä ulkomaisissa tutkimuksissa on voitu osoittaa.

Vasikoiden väkirehuruokinta - kirjallisuusseelvitys

- Nautojen kasvua ja kasvatuskauden rehujen hyväksikäyttöä tulisi tarkastella kokonaisuutena, johon sisältyvät juottokauden kasvu, vieroituksen aiheuttamat muutokset syönnissä ja kasvussa sekä vieroituksen jälkeinen vaihe.
- Jos tavoitteena on korkean syöntikyvyn omaava lypsylehmä, voi olla edullista panostaa mahdollisimman maittaviin vasikkarehuihin.
- Jos vasikka suuntautuu naudanhantantuotantoon, loppukasvatusvaiheen kompensatorinen kasvu yleensä minimoi vasikkakasvatuskaudella saatuja hyötyjä. Tosin hyvin heikon vasikkakauden kasvun on todettu heikentävän myös sonnien elinikäiskasvua.

Ruokintakoe eri väkirehuilla

Tavoitteena selvittää kolmen eri väkirehuvaihtoehdon tuotantovaikutuksia maitorotuisten sonnivasikoiden alkukasvatuksessa.

Koekäsittelyt:

- 1. Väkihuna kotoinen viljapohjainen seos (ohra, rypsi, kivennäinen)
- 2. Väkihuna teollinen täysrehu, jossa ei elävää hiivaa
- 3. Väkihuna teollinen täysrehu, jossa lisättynä elävää hiivaa (*Saccharomyces cerevisiae* Sc 47)

Koekäsittelyn 1 väkirehuseos sisälsi litistettyä ohraa 75 %, rypsiä 20 % ja kivennäistä 5 %. Koekäsittelyt 2 ja 3 erosivat toisistaan ainoastaan siten, että käsittelyn 3 täysrehu sisälsi elävää hiivaa.

Kokeen suoritus

- Koe-eläiminä 2 × 30 kpl maitorotuisia sonnivasikoita. Kussakin koeryhmässä yhteensä 20 vasikkaa.
- Vasikat 5 eläimen ryhmäkarsinoissa, juotto juottoautomaateilla.
- Juottokaudella (ikä 3 vk - 2,5 kk) juomarehua 7 litraa/vrk, väkirehua vapaasti ja säilörehua vapaasti.
- Teinikaudella (2,5 - 6 kk) väkirehua maksimissaan 3 kg/vrk ja säilörehua vapaasti.

Koerehujen koostumus

	Kotoinen väkirehu	Hiivaton täysrehu	Hiivallinen täysrehu	Säilörehu
Raakavalkuainen, g/kg ka	167	203	193	138
Raakarasva, g/kg ka	22	38	40	39
Tärkkelys, g/kg ka	445	313	295	5
Energia-arvo, MJ/kg ka	12,7	12,4	12,4	10,6

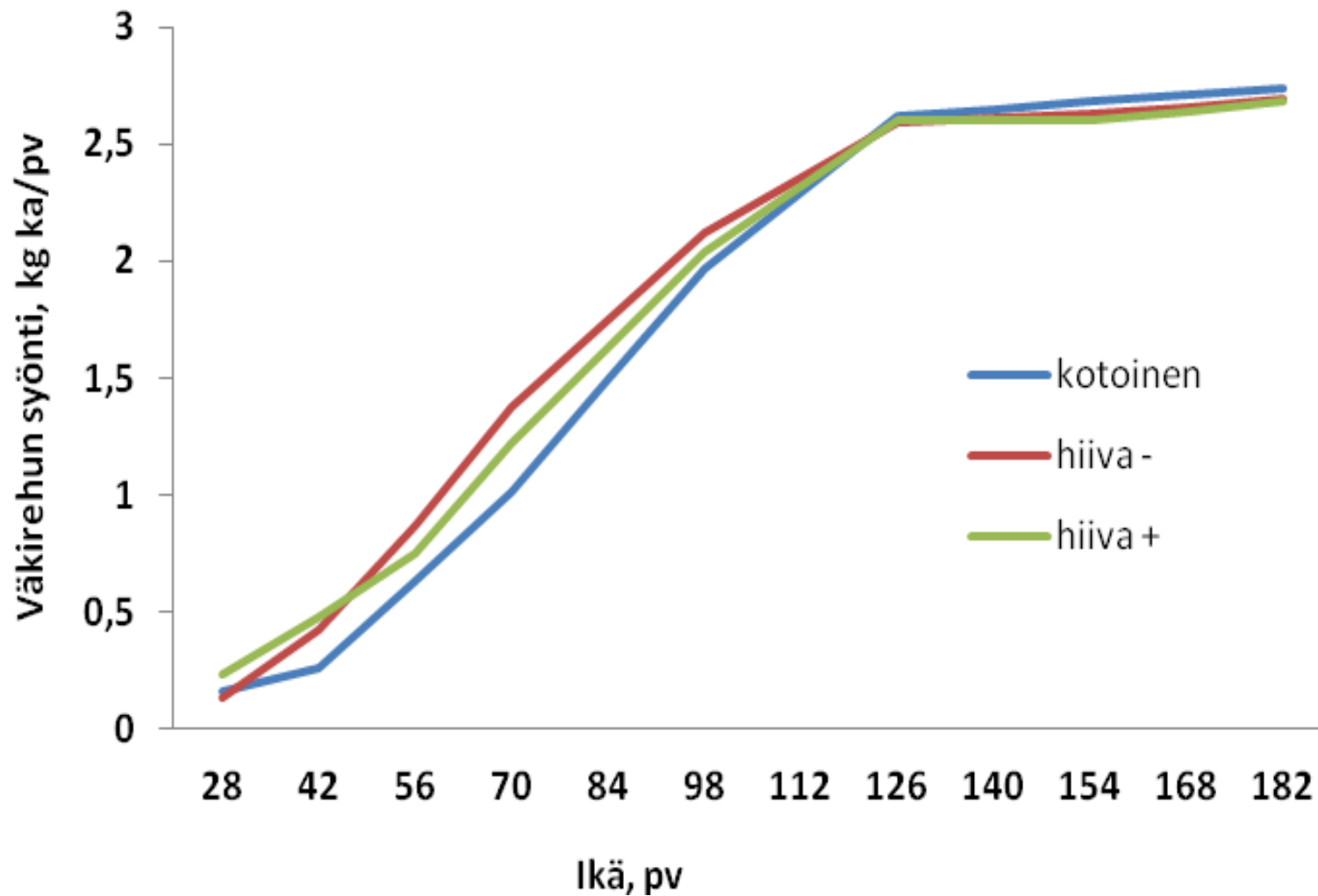
Tulokset I

Väkirehu	Kotoinen	Hiivaton	Hiivallinen
Elopaino, kg			
Kokeen alussa (ikä 3 vk)	55	57	55
Vieroituksessa (2,5 kk)	94	103	98
Kokeen lopussa (6 kk)	237	249	244
Päiväkasvu, g/pv			
Juottokaudella (3vk - 2,5 kk)	684	824	760
Teinikaudella (2,5 - 6 kk)	1276	1298	1304
Keskimäärin (3 vk - 6 kk)	1079	1141	1123

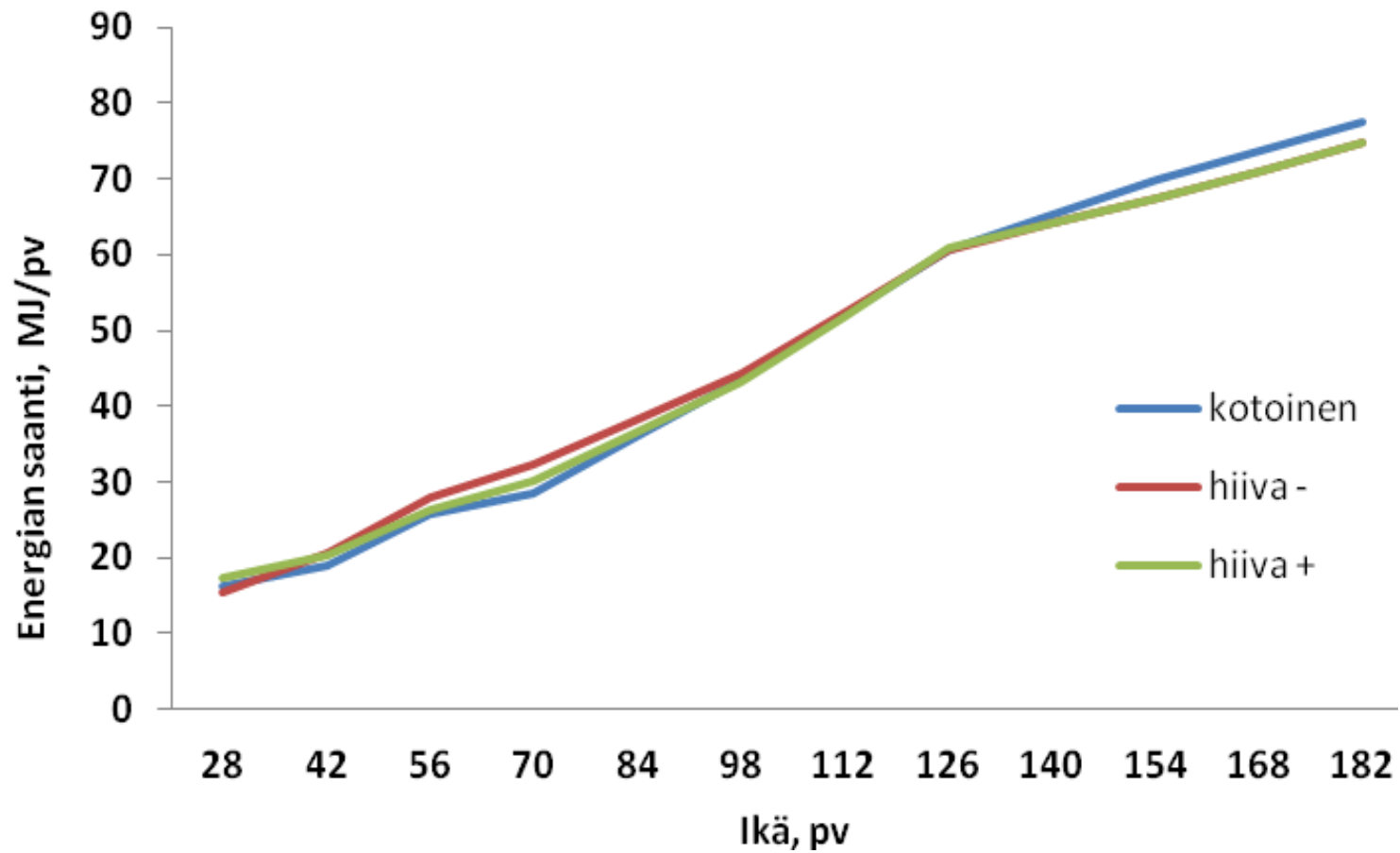
- Juottokaudella päiväkasvu oli teollisilla rehuilla 16 % parempi kuin kotoisella seoksella → paino vieroituksessa 7 % suurempi. Kokeen lopussa elopainon ero enää 4 % (ei tilastollisesti merkitsevä ero).
- Hiivattoman ja hiivallisen täysrehun välillä ei merkitseviä eroja missään vaiheessa.

Tulokset II

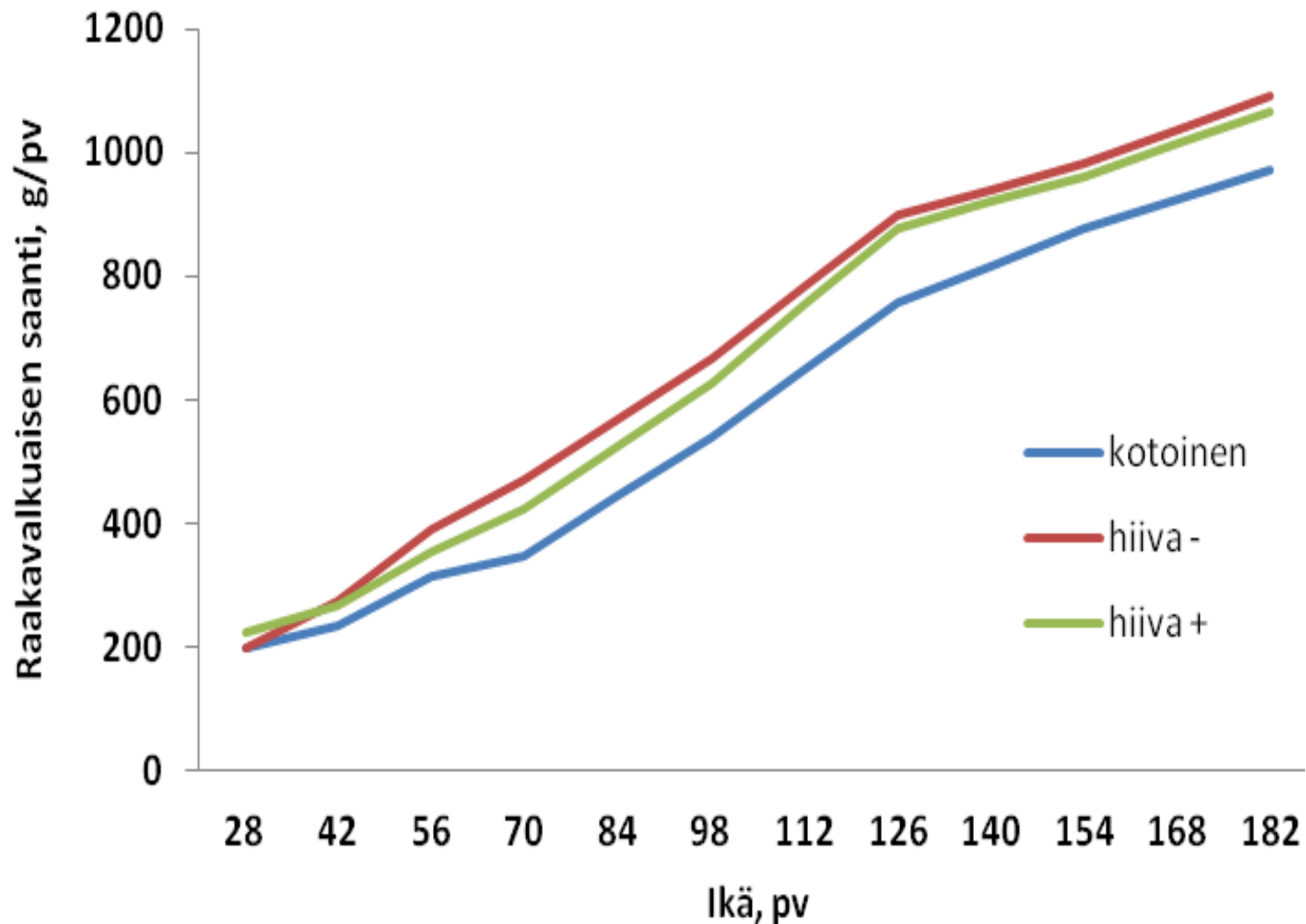
Väkirehu	Kotoinen	Hiivaton	Hiivallinen	
Syönti, juottokausi				
Väkirehu, kg ka / vrk	0,52	0,69	0,67	+31 %
Juomarehu, kg ka / vrk	0,72	0,71	0,72	
Säilörehu, kg ka / vrk	0,28	0,30	0,25	
Yhteensä, kg ka / vrk	1,52	1,70	1,64	
Energiaa, MJ / vrk	22,4	24,1	23,5	+ 6 %
Raakavalkuaista, g / vrk	276	334	318	+18 %
Syönti, teinikausi				
Väkirehu, kg ka / vrk	2,48	2,48	2,46	± 0 %
Säilörehu, kg ka / vrk	2,72	2,80	2,73	
Yhteensä, kg ka / vrk	5,20	5,27	5,19	
Energiaa, MJ / vrk	61,5	60,4	59,4	- 3 %
Raakavalkuaista, g / vrk	768	890	852	+ 13 %

Väkirehun syönnin kehitys eri ruokintaryhmillä.

Energian saannin kehitys eri ruokintaryhmillä.

Raakavalkuaisen saannin kehitys eri ruokintaryhmillä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

- Elävä hiivan osalta tulokset ovat tässä kokeessa selkeät. Eroja hiivattomaan täysrehuun ei tullut.
- Kotoisen väkirehuseoksen ja teollisten täysrehujen vertailussa kasvuissa oli havaittavissa eroa juottokauden aikana.
- Juottokauden kasvuero on todennäköisesti seurausta ennen kaikkea suuremmasta väkirehun syöntimäärästä ja sitä kautta lisääntyneestä ravintoaineiden saannista.
- Juomarehun määrän vaikutus?

Yhteenveto ja johtopäätökset

- Taloudellinen kannattavuus?
- Kotoisella väkirehulla ruokitut vasikat kokeen lopussa noin 10 kg kevyempiä kuin teollisella täysrehulla ruokitut.
- Välikasvatus vs. loppukasvatus omalla tilalla.
- Hinnasto X:n mukaan vasikoiden myyntihinnat välitykseen 655 vs. 675 €
  - vasikkakauden teollinen täysrehu saisi maksaa 20 € + kotoisen rehun työkustannuksen enemmän kuin kotoinen väkirehuseos

	Kotoinen	Teollinen
Vasikan paino, kg	237	247
Perushinta	279 €	279 €
Painon vaikutus	284 €	296 €
Päiväkasvulisä	92 €	100 €
Hinta yhteensä	655 €	675 €

Kiitos!